

Baráth Mónika: Diversas diversa iuvant

Az ellentétek vonzzák egymást. Anyanyelvén mindenki ismeri a mondást. Ugyanúgy, mint sok más bölcsesség, ez is a latinra vezethető vissza. Mégsem foglalkozunk jelentésével, tanításával, elavult klisének hisszük, pedig már az ókor óta mondogatják. Ha nagyon bizonyítani akarnánk az ellentétek esetét, remek példa a mágnes. De felhozhatnánk megannyi fizikai vagy kémiai esetet, az is remekül szemléltetné, az ellentétek mennyire függenek egymástól. Mennyi bizonyíték kell még, hogy az elmélet működik?

Gondolataimban én is sokat boncolgatom ezt a rejtélyes mondatot, mint most is, naivan fejtegetni próbálom, hogy megleljem a miértjét. Nem az lenne a logikus, hogy pont az egymáshoz hasonlóak találjanak egymásra? Milyen szép harmonikus békében élnének... Mi értelme pont a fordítottjának? Már hosszú ideje újból és újból felmerül bennem ez a téma, miközben ülök az ebédlőasztalnál, és csendben kémlelem azt a két arcot, melytől a választ remélem. Két meggyötört arc, kiket nem kímélt az élet, két teljesen ellentétes lélek, kiket nem tudni, mi kovácsolt ennyire egy jellemmé. Egykor talán egymástól remélték a boldogságot, most haragos tekintetüket egymástól elfordítják, és ostorozzák vele a kinti tájat vagy a falon csüggő képeket. Mindehhez komiszul hallgatnak. Két összeillő ember... fejemben ironikusan megszólal a sláger, de pártatlanul csendben osztozom a hallgatáson. Ebéd közben szemem folyamatosan vándorol köztük, egy-egy jégtörő szóra várva. Miért dönt úgy két ember, hogy életét örökre összeköti, ha már a legkisebb szóváltás is háborús helyzetet szül? Későn jöttek volna rá, hogy mindketten teljesen más értékrendet képviselnek, és ez élehetetlen egy háztartáson belül? Vagy pont a másik újitó jelleme vonzotta őket egymáshoz?

Jogosan felmerülhetne a kérdés, hogy ha egyik fél se boldog egy házasságban, miért nem válnak el? De ki mondta, hogy nem boldogok? Igaz, a sors kemény munkája közben mindig elszabadul hajtincséből egy kósza szál, ami, ha éppen szüleim közé lebben, egyből felmerülhet a külön utak gondolata. Amíg kicsi voltam, észre se vettem, hogy van valami baj közöttük. Majd ahhoz kezdtem tudatosan világosodni, nem mondtam ki, de éreztem, hogy folyamatosan nyomasztja őket valami, amit előlem eltitkolnak. Félttem, hogy elválnak. Annyi példa volt rá az osztályban, én nem akartam ezt átélni. Egy nap azonban megértettem, hogy egész eddig félreértettem a dolgokat, feleslegesen félttem, mert ők egymás kezét fogva fognak megöregedni, történjen akármi is.

Nem szeretem ezeket a feszült pillanatokot, de tudom, úgyse tartanak sokáig. Nem szólok közbe annak ellenére, hogy tudom, a hallgatás csak meg nem értést szül. Bár most nem vagyok érintett

összetűzésükben, de az, hogy semmit sem hajlandók nyíltan megbeszélni, engem bosszant fel igazán. Lassan én is dühös leszek gyerekes viselkedésük miatt, elfordítom a fejem, így próbálok kiszakadni a helyzetből. De aztán mérgem azonnal el is tűnik, mikor visszatekintek rájuk, mert minden hibájuk ellenére csak mélységes tisztelettel tudom szemlélni ezt a két arcot.

Nincs szebb, mint az a sokat tapasztalt arc, melynek vonásait a megpróbáltatások karcolták oly tökéletesen áramvonalasra, hogy a további gondokat, amik szembejönnek, a vonások rezzenéstelenül elvezessék. Az akadályok, amelyek ráncokként bordázzák a bőrt, mind az élet rejtjelmeit mintázzák. Édesapám arcát ekképpen lehetne jellemezni, de így követi őt szelídebb vonásokkal édesanyám is. Édesapámon most is csak az a materialista jelleme tükröződik. Látszik arcán, hogy vívódik, ha elmélyül valamiben, az arcvonala beesik. Mereven ragaszkodik elveihez, egy befelé forduló, csendes ember. Édesanyám ezzel szemben egy érzékeny, önfeláldozó lélek.

Ők komolyan vették az eskü minden szavát, mit a pap ismételtetett velük az oltár előtt állva. Ilyen szent köteleket tényleg csak Isten teremthet. Osztognak a felettük húzódo viharon, hol az egyik, hol a másik tartja az esernyőt.

Tisztelettel fordulok kitartásukhoz, hitükhöz, hogy még ez a mindenfelé szakított világ sem tudja őket eltántorítani, s ők megtesznek mindent a boldogságukért. Ki mondta, hogy a boldogságot csak örökös nevetéssel lehet kifejezni? Ahogy a szenvedésnek is megvan a maga mosolya, úgy a szépnek is megvan a maga könnye. Mert a boldogság a teljesség elérése. S ők életük példáját felhozva jól belém vették: „Az élet célja, elérni a teljességet.”

Édesanyám szemét most hagyta el egy könnycsepp. Még arra is ügyelt, hogy arca azon oldalán peregjen, amelyikre édesapámnak nincs rálátása. Ezzel sem akarják egymást bántani. Emlékszem, pont ugyanígy volt akkor is, mikor édesapám nemrégiben lebetegedett. Ő éjjel-nappal ott ült mellette, leste minden rezdülését, buzgón megtett mindent, hogy meggyógyuljon, s még arra is maradt ereje, hogy mások előtt elrejtse áldozatát. Tudom, fordított esetben is ugyanígy lett volna. Édesapám békés ember, de a családjáért a tűzbe menne.

Mindenki befejezte az ebédet, a hallgatás mellé már mozdulatlanság is társult. Mindegyikőnk érzi, hogy valahogy fel kell számolni ezt a feszültséget. Visszatérnénk abba az összetartó életközösségbe, ami fölött nem uralkodhatunk, de a részévé lehetünk. Milyen kevés is elég a boldogsághoz! Csak békésen együtt lenni a családdal...

Szüleim pillantása egymásra téved, megunták a haragot, békülnének. A kommunikáció olyan formája alakult ki közöttük, amihez nincs szükség szavakra. Elég egymásra nézniük, s a köd, mi szemüket fedte, azonnal eloszlott. Ilyen megértés csak tökéletesen összehangolt lelkek között működhet.

Állhat-e gyerek előtt szebb példa a boldogságra? Persze, biztos van jobb példa a világon, ami egy szebb családi kapcsolatrendszer tükröz, mégis hálás vagyok, hogy egy ilyen példával a szemem előtt nőhetek fel.

Édesanyám felállt, hogy összeszedje a tányérokat. Mikor az én tányéromat vette el, csak annyit mondtam mindkettőjüknek címezve:

- Köszönöm!

Rám nézett, megajándékozott egy szelíd mosollyal, s röviden csak annyit válaszolt:

- Egészségedre!